
TURINYS

Pratarmė / 8

Įvadas / 13

Pirma dalis. TEORINĖS KINŲ TRADICINĖS ESTETIKOS PROBLEMOS

KINŲ TRADICINĖS ESTETIKOS IR MENO FENOMENAS LYGINAMOSIOS

ANALIZĖS PERSPEKTYVOJE / 21

Tradicijos galia / 22

Kinų estetiškumo samprata / 26

Kinų estetinis meninis kanonas / 28

Estetinės minties istorijos periodizavimas / 33

Filosofinė ir menotyrinė estetika / 37

Estetikos ir meno teorijos traktatų savitumas / 43

Traktatų tipologija / 45

Vaizduojamosios dailės (kaligrafijos, tapybos)

traktatų idėjų istorinė raida / 47

PAGRINDINIŲ ESTETINIŲ KATEGORIJŲ PASAULIS / 55

Kinų estetinių kategorijų savitumas / 56

Tuštumos neišsemiamą potenciją / 61

Harmonija – pagrindinė kinų estetikos kategorija / 65

Grožio sąvokos reliatyvumas / 67

Natūralumas, paprastumas ir tyrumas / 72

Prėskumas, arba kasdieniško, prislopinto grožio poetika / 75

Antra dalis. MENO FILOSOFIJA IR MENO TEORIJA

KINŲ MENO FENOMENAS / 77

Meno samprata / 78

Meno stilius, mokykla ir kryptis / 84

Mįšlinga meno simbolių kalba / 88

Perspektyvinės sistemos / 99

Kompozicinio mąstymo subtilybės / 104

Dailės akademijų statusas, funkcijos ir vaidmuo kultūroje / 112

MENININKAS IR JO TALENTO ORBITA / 119

Menininko vaizdinys / 120

Talento universalumas ir meistriskumas / 123

Menininkas kaip mąstytojo analogas / 126

Ekscentriškasis menininkas / 130

Menininko ryšys su gamta / 132

MENINĖS KŪRYBOS PROCESO SAMPRATA / 137

Požiūrių į meninės kūrybos procesą įvairovė / 138

Racionalizmo ir spontaniškumo dichotomija / 141

Energetinė meninės kūrybos samprata / 145

Išoriniai ir vidiniai lemiantys veiksniai / 147

Vynas, haliucinogeninės medžiagos ir beprotybės apraiškos kūryboje / 151

MENO KŪRINYS IR PAGRINDINIAI JO KOMPONENTAI / 155

Meno kūrinys ir jo būties formos / 156

Erdvė ir laikas / 160

Meninė forma / 162

Ritmo estetinės funkcijos / 166

Linijos magija / 169

Spalva ir bespalviškumas / 172

Originalo problema: autentiškas paveikslas ar kopija? / 181

HIERARCHINIS MENŲ SISTEMOS POBŪDIS / 185

Kinų menų sistemos ypatumai / 186

Poetinio meno kultas / 189

Vaizdinio prado iškilimas kaligrafijoje / 193

Tapyba kaip tylioji poezija / 200

Skulptūros formų įvairovė / 208

Kinų sodų meno estetika / 211

MUZIKA – VISATOS HARMONIJOS ATSPINDYS / 219

- Kinų muzikos sampratos savitumas / 220
- Muzikos esmės apmąstymas *Shijing* ir *Yueji* tekstuose / 221
- Filosofinė muzikos estetika / 223
- Istorinė muzikinės kultūros formų raida / 229
- Muzika ir dramos estetiniai principai / 232

KALIGRAFIJA MENŲ SISTEMOJE / 237

- Kaligrafijos meno savitumas / 238
- Kinų rašmenys ir pagrindiniai kaligrafijos stiliai / 243
- „Keturi brangenybės“, arba kaligrafo darbo priemonės / 247
- Kaligrafijos estetikos normatyvinės nuostatos / 250
- Kaligrafijos sąsajos su kitais menais / 254

Trečia dalis. FILOSOFINĖ ESTETIKA

SENOVĖ IR KONFUCIANIZMO ESTETIKA / 273

- „Permainų knyga“ (*Yijing*) ir filosofinės estetikos ištakos / 274
- Konfucijaus estetika / 278
- Konfucianizmo estetiškos tradicijos raida / 284
- Neokonfucianizmas ir kinų renesanso estetikos sklaidos ypatumai / 288
- Wangyangming „širdies mokymas“ / 291

KLASIKINIO FILOSOFINIO DAOIZMO ESTETIKA / 293

- Laozi ir klasikinis filosofinis daoizmas / 294
- Daoistinės estetikos principai / 299
- Zhuangzi meno filosofija / 305
- Neodaoizmo estetikos iškilimas / 315

ČAN ESTETIKOS TRADICIJA / 317

- Mokymo ištakos / 318
- Čan mąstymo tradicijos savitumas / 323
- Atsiribojimo nuo išorinio pasaulio leitmotyvas / 326
- Čan estetikos principai / 328
- Meditacinis meno pobūdis / 331

Ketvirta dalis. MENOTYRINĖS VAIZDUOJAMOSIOS DAILĖS ESTETIKOS IR MENO RAIDA

DAILĖS ISTORIOGRAFIJA / 337

- Dailėtyrinės istoriografijos savitumas / 338
- Zhu Jingxuan Tang dinastijos laikų tapybos istorija / 338
- Zhang Yanyuan kinų tapybos istorijos vizija / 341
- Guo Ruoxu žvilgsnis į meno istoriją / 344

VAIZDUOJAMOSIOS DAILĖS ESTETIKOS IŠTAKOS / 347

- Menotyrinės estetikos tapsmas / 348
- „Vėtros ir srauto“ (*fengliu*) estetika / 350
- Wang Xizhi kaligrafijos estetika / 352
- Gu Kaizhi tapybinės estetikos principai / 354
- Peizažo tapybos estetikos tapsmas / 357
- Zong Bing ir Wang Wei (415–443) indėlis į peizažo estetiką / 361
- Xie He šeši pagrindiniai tapybos dėsniai / 364

TANG IR PENKIŲ DINASTIJŲ VALDYMO LAIKAI / 367

- Tang laikų meninės kultūros pokyčiai / 368
- Kaligrafijos plėtotės ypatumai / 371
- Wáng Wéi (701–761) kūrybos universalumas / 373
- Jing Hao peizažo tapybos estetika / 376
- Li Cheng monumentalaus peizažo samprata / 379

ŠIAURĖS SONG LAIKOTARPIS / 383

- Renesansinės kultūros bruožai / 384
- Peizažo tapybos įsivyravimas / 386
- Fan Kuan monumentalaus peizažo dramatiškumas / 389
- Intelektualų (*wenrenhua*) mokyklos iškilimas / 391
- Su Shi estetika ir menas / 396
- Mi Fu kūrybinės dvasios polėkiai / 399

Guo Xi ir akademinės estetikos idėjų evoliucija / 406
Li Tang „poetinio peizažo“ koncepcija / 410

PIETŲ SONG PEIZAŽO TAPYBOS IŠKILIMAS / 413
Specifiniai peizažo tapybos bruožai / 414
Čan adepto Liang Kai peizažo vizija / 416
Ma Yuan ir Ma Lin peizažo samprata / 418
Xia Gui peizažo tapybos stilistika / 422
Čan estetinių idealų atspindžiai Mu Qi tapyboje / 425

INTYMUO ĮTAKOS AUGIMAS YUAN EPOCHOJE / 429
Specifiniai estetikos ir meno raidos bruožai / 430
„Rūmų atsiskyrėlio“ Zhao Mengfu kūrybos indėlis / 433
Wu Zhen ir vienišos slyvos peizažo poetika / 437
Prėskumas Ni Zan peizažuose / 438
Huang Gongwang neodaoistinė peizažo koncepcija / 440

TRADICIJŲ ATGIMIMAS MING EPOCHOJE / 443
Kultūros ir meno raida / 444
Peizažo tapybos kanonizavimas / 448
Shen Zhou „klasikų interpretavimas“ / 452
Ekscentriška Xu Wei kūryba / 456
Dong Qichang atsisukimas į tradiciją / 459

ESTETINIŲ IDEALŲ KAITA QING EPOCHOS PRADŽIOJE / 463
Estetinių idealų kaitos priežastys / 464
Ryšį su Vakarais sklaida / 466
Konfrontacijos gilėjimas / 469
„Keturi Wangai“ ir klasikų interpretavimas / 472
Gong Xian ekscentriškas individualizmas / 476
Shitao „Vieningos linijos“ meno filosofija / 481
Wang Gai estetika / 486

GILĖJANČIOS KRIZĖS POŽYMIAI / 491
XIX a. sukrėtimai / 492
Kinų ir Vakarų dailės tradicijų susidūrimas / 496
Šanchajaus mokyklos iškilimas / 498
„Keturių Ren“ dailininkų pėdsakas / 500
Laikotarpio atspindžiai Wu Changshuo kūryboje / 503

TRADICIJOS SAULĖLYDIS IR SPARTUS MODERNĖJIMAS / 507
Estetinės minties virsmai XX a. pradžioje / 508
Respublikos tarpsnis / 509
Intelektualų tradicijų tąsa Huang Binhong kūryboje / 518
Qi Baichi tautiškas / 522
Xu Beihong universalumas / 524
Zhang Daqian ir tradicijos galia / 528
Lingnan mokykla / 534
Maoistinė „revoliucinio realizmo“ estetika / 545
Pomaoistinės estetikos ir meno raidos prieštaračiai / 547
Postmoderno ir meno rinkos įsigalėjimas / 550

Išvados / 553

*Summary. THE SPACE OF IMAGINATION:
TRADITIONAL CHINESE AESTHETICS AND ART* / 558

Literatūra / 579
Kinijos istorijos periodizacija / 592
Žymiausių tradicinės kinų tapybos ir kaligrafijos kūrėjų sąrašas / 593
Kinų tradicinės estetikos ir meno teorijos traktatai / 595
Žodynėlis / 596
Asmenvardžių rodyklė / 597
Turinys prancūzų kalba / 599
Turinys anglų kalba / 602
Turinys rusų kalba / 605